



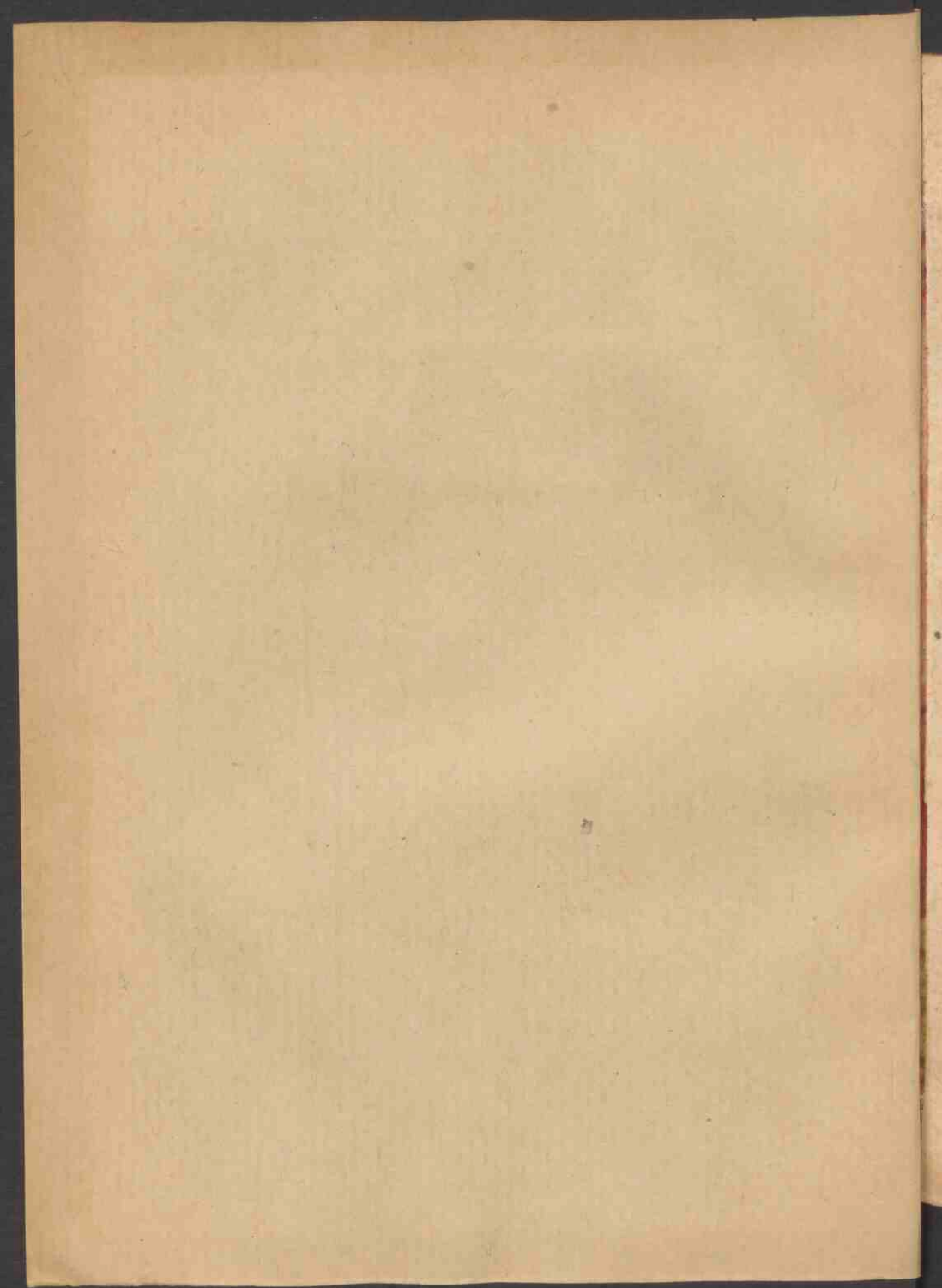
Remonstrantie ende Consideratien Aengaende De Vereeninghe vande Oost ende West-Indische Compagnien : Eerst aen de Ed : Groot-Mogende Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, ende op den 13en. Februarij deses Jaers 1644, aen de Ed: Hooge ende Mogende Heeren de Staten Generael der Vereenichde Nederlanden, ende aen sijne Hoogheyt den Heere Prince van Orangien, &c. overghegeven Door de Gedeputeerde Heeren Bewinthebberen vande Geoctroyeerde West-Indische Compagnie. Midtsgaders, De Consideratien ende Andtwoorden by de Heeren Bewinthebberen vande Oost-Indische Compagnie daer teghens, aen de selve Hare Ed : Groot-Moog : overgelevert.

<https://hdl.handle.net/20.500.14918/461969>



1644.

K.B.5114.



19. Remonstrantie ende Consideration *P 2435*

Aengaende

De Vereeninghe vande Oost ende West-
Indische Compagnien:

Eerst aen de Ed: Groot-Mogende Heeren Staten
van Hollandt ende West-Vrieslant, ende op den 13^{en}.

Februarij deses Jaers 1644. aen de

Ed: Hooge ende Mogende Heeren de Staten
Generael der Vereenichde Nederlanden,

E N D E

Aen sijne Hoogheyt den Heere Prince van
Orangien, &c. overgegeven

Door de Gedeputeerde Heeren Bewinthebberen vande Geoctroyeerde
West-Indische Compagnie.

M I D T S G A D E R S,

De Consideration ende Andwoorden by de Heeren Bewinthebberen
vande Oost-Indische Compagnie daer teghens / aen de
selve Hare Ed: Groot-Hoog: overgelevert.

Eendracht maeckt Macht.



IN 'S GRAVENHAGE,
Gedruckt voor Lieven de Langhe, den 21. Martij/ 1644.

RECEIVED OF THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE



REMONSTRANTIE

Aen de Hooghe ende Moghende Heeren

DE

STATEN GENERAEL

der Vereenighde Nederlanden.

Overghelevert door de Gedeputeerde Heeren Bewindt-
hebberen van de West-Indische Compagnie.

Hooghe ende Moghende Heeren,



ET heeft de Heeren Staten van Hollandt ende
West-Vrieslant, door eenighe hare Ed: Groot-
Mog: Ghedeputeerde, ghelieft aen de re-
spective Bewindthebberen van de Oost ende
West-Indische Compagnien deser Landen, een
voorslach te doen, oft sy lieden niet en sou-
den moghelijk ende dienstich achten, dat
de voorsz. beyde Compagnien, by de jeghenwoordighe expiratie
van het Oatroy der Oost-Indische wierden gecombineert ende
vereenight: belastende aen de voorsz. Bewindthebberen, weder-
zijds hare consideratien daer op schriftelijk over te leveren,
ende hare Ed: Gro: Mo: op de voorsz. ghemaecten voorslach
van advijs te dienen; in conformite van welcke ordre, de Ghe-

committeerde van de West-Indische Compagnie, niet alleen van hare schriftelijke Considerationen hebben inghedient, tot bevorderinghe van de voorsz. *Combinatte*, de welke sy voor den dienst van 't Landt, ende de goede Inghesetenen van dien, gantsch noodich achten, maer oock de sustenue ende redenen van die van de *Oost-Indische Compagnie* (soo veel des noodt zy) by een tweede Deductie beantwoordt: Ende al hoewel de voorsz. saecke voor alsnoch is ghebleven by de boven-gemelte Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt; Soo en hebben wy echter, considerende dat *V Ho: Mog:* daghelijcx versocht worden 'tvoorschreven Octroy van de *Oost-Indische Compagnie* te prolongeren, ende dat de examinatie van de saecke selfs t'zijnder tijdt eyghentlijck sal devolveren aen *V Hoog: Mog:* Vergaderinghe, niet konnen nalaten aen de selve de Copye van de voorsz. Consideratie en Antwoorde te communiceren, ende oodtmoedelijck te versoecken; dat *V Hoogh: Mog:* alvorens te disponeren op het voorsz. verfoeck van de prolongatie van 't Octroy der *Oost-Indische Compagnie*, de voorsz. voorflach van *Combinatie*, ende redenen daer toe dienende, mede ghelieven te examineren, ghelijck dieshalven tot de selve alhier werdt gherefereert; ende *V Ed: Ho: Mo:* alleen ghebeden omme de jeghenwoordighe goede occasie van de voorsz. *West-Indische Compagnie* in sijn behoorlijcke fleur te brengen. Niet te laten passeeren; Maer desselfs goede diensten, met verlies van soo veel goedt ende bloedt, aen den Staet van 't Landt, in 'tghemeyn bewesen, naer behooren te recompenseren: 'twelck doende, &c.

CONSIDERATIEN

V A N D E

West-Indische Compagnie,

Op de Combinatie met de Oost-Indische.

Ed: Groot - Mogende Heeren;

ET is kennelijk, dat de tyrannijcque Proce-
 den die den *Coninck van Hispanien* in verscheide
 zijne Rijken, teghen de Ingheseten van desen
 Staet, heeft gheexerceert, de selve opgheweckt
 ende gheperst hebben op verre aff-geleghen traf-
 ficquen buyten zijn Gebiet te dencken: want sien-
 de dat zy van tijdt tot tijdt in *Spanien*, als elders, door vele Arre-
 sten, Confiscatien, 't Bannen van haer goet Zee-volck op Ga-
 leyen, als andersins van Middelen, Schepen ende Volck, langhs
 soo meer ontbloomt, ende al haren handel in die Quartieren ge-
 noechsaem ten proye van *Spanien* ghestelt wiert; hebben eenige
 Cooplieden (haer geleden schade smertende ende buyten trafijc-
 que niet connende leven t'sedert 1596) gepractiseert eenigen
 nieuwen handel ende trafficquen in *Oost-Indien*, *West-Indien*, als de
Custe van Africa, ende andere quartieren op te soecken.

Tot welcken eynde, door vrye ingeteekende Capitalen van
 verscheiden Ingesetenen deser Landen, diverse Compagnien
 sijn op-gherecht, de welcke met cleyne ghesepareerde Machten
 ende Capitaelen, eenighe Iaren inde voorsz. Quartieren gehan-
 delt hebbende, hoe langer hoe meer gemerct ende ondervonden
 is, dat den alghemeynen vyandt door dese separatiën, occasien
 ende middelen gegeven wierden, de onse metter tijdt door haer
 groot ghewelt te verdestruereën, ende de *Nederlanderen* door
 verscheiden valsche practijcquen by diverse *Indiaensche Princen*,

noek soo odieus voor te stellen, dat haer den handel by eenighe niet alleen ontfeyt, maer oock in Wapenen teghen haer wierden opgehitst.

Dese verscheyden *Compagnien* ende *Handelaers* als aldaer waren, de *Hollandise* ende *Brabanise*, nieuwe ende oude *Zeeuse* *Compagnien* bevoorderden altijt hare mede gebrachte *Coopmanschap*-pen, d'een voor de ander, alhier te verkoopen, ende de selve insgelijcx in *India* tegen malkanderen tot excessieve prijzen in te koopen: sulcx dat dese *Compagnien* door foodanighe ghesepareerde continuatien soo door den vyanden machten ende listicheden, als verminderinghe van profijten, die afgelegen traffijcquen souden hebben moeten verlaten.

't Welck by de *Hooghe Wijsse Regeeringhe van desen Staet* gheconsidereert, ende in achtighe ghenomen sijnde, de groote na-deelen die desen Staet, ende de goede *Inghesetenen* hier door soude comen te ontsaen, hebben haer de Wel-ghemelte *Regeeringhe* soo veelaen dese saecken laten gelegen sijn, datse haer bevoorens van alle gelegentheden *Gemelter Compagnien* als den *Oost-Indischen handel in't generael*, wel geïnformeert hebbende, naer verscheyden *Communicatien*, eyntelijck goet ghevonden alle de voorsz. *Particuliere Oost-Indische Compagnien* aff te schaffen, hare *Reeckeninghen* te doen sluyten, ende een nieuwe *Generale Vereenichde Oost-Indische Compagnie* (onder seecker *Octroy*, voordeelen ende *præeminentien*) op te rechten: de welcke, al-hoe-wel door sware lasten vā *Oorloge* als andersints, somwijlen in groote ongelegentheden vervallen gheweest sijnde, heeft haer de Wel-gemelte *Regieringhe* aen de *mainctenue* der selver soo vele laten ghelegghen sijn, datse de selve tot verscheyden tyden foodanighe merckelijcken *Subsidien* hebben toegevoecht, daer door de *Compagnien* (beneffens *Godes Regeringe*) niet alleen 't *Hooft* hebben boven ghehouden, maer oock tot eere ende reputatie van desen Staet, als groote voordeelen der selver *Inghesetenen* tot deser tijt toe

toe sulcks sijn bevesticht , als kennelijk is , ende nyt de vorighe ghesepareerde Compagnien Machten, als Capitalen, nimmer meer te verwachten was.

Hadde het den *Grooten Godt* belieft ontrent dien tijdt de *West-Indische Compagnie* ende *Afrikaensche Handelaers* van desen Staet oock tot een Compagnie te combineren, gelijk (*Godt betert*) eerst in den Jaere 1623 ghevolcht is, daer en soude soo meenich vroom *Nederlander* door de Spaense in *West-Indien*, als andere plaetsen, niet getyranniseert, nochte soo vele goede Schepen ende Capitalen van de Onderfaten van desen Staet sijn berooft gheweest, als gheschiet is; maer souden naer alle apparentie door sulcke twee machtige Compagnien des *Conincks van Spanien rijcke Tervaeuse*, als *nieuwe Spaense Middelen* sulcks sijn bemachticht ende verhindert gheweest, over te brengen, dat hy in de Christenheyt soo veele ellenden ende beroerten niet soude hebben te wege ghebracht, als (*Godt betert*) geschiet is, de welcke door de oprechtinghe van de *West-Indische Compagnie*, ende haere wapenen by Godes segheninghe, noch sulcks sijn inghetoomt, dat de groote machten ende schatten die den *Con: van Spanien* door de selve sijn aff-ghenomen ende schadeloos ghemaeckt, sijne grootste desleynen noch hebben doen stilstaen, konnende klaerlijck bewesen worden dat de gemelte *West-Indische Compagnie*, den *Coninck van Spanien* alleen isedert den voorz. Jaere 1623, tot 't Jaer 1635 incluys, effectivelijck over de 70. Millioenen guldens hebben affghenomen ende schadeloos ghemaeckt: wat den gemelten *Coninck* (soo desen Schat in sijn *Trefoyn* ghekomen, ende tot bevorderinghe van sijne Monarchale desleynen geemployeert waren teghen desen, ende andere Staten van 't Christenrijk) soude hebben te weghe gebracht, sullen ervaren verstandighe connen oordeelen.

De *West* als de *Oost-Indische Compagnie* yder bysonder dan soodanighe Machten teghen den *Con: van Spanien* nyt ghebracht heb-

hebbende, datse boven de voorige groote affbreucken gemelten Con: in *Oost* ende *West-Indien*, als de *Custe van Africa*, aengedaen, haren Staet noch door vele stercke Casteelen, Forten ende Steden bevesticht, endevan vele treffelijcke handelinghen versceekert hebben, schijnt het in dese conjuncture ende opportuniteyt van tyt, als eenen bysonderen seghen Godes wt den Hemel voor te komen, dat *V Ed: Gro: Mo:* in haere ghestadighe sorchsuldigheden voor den Welstandt van desen Staet gheinspireert sijn van op een Combinatie deser twee Compagnien so verre te dencken, dat haere *Ed: Gro: Mo:* hebben goet gevonden de aenwesende Gedeputeerde Bewinthebberen van de *West-Indische Compagnie* in December voorleden, op dit stuck te hooren, ende te belasten naerder in gheschrift over te gheven, sulcx als sy *V Ed: Gro: Mo:* in't corte mondelingh hadden voorghedraghen, welcken volghende *V Ed: Gro: Mo:* believen te verstaen.

Dat het buyten twijfel is, ofte en oordeelen alle verstandige goede Patriotten van desen Staet de Combinatie van dese twee considerabele *Oost ende West-Indische Compagnie* niet alleen onsen alghemenen Staet ten hoochsten dienstich, maer de goede Inghe-setenen oock seer profytelijk sijn sal.

De exempelen van de goede Successen uyt Combinatien, hebben voor eerst in desen onsen Staet der *Vereenichde Nederlanden*, die door 't vereenighen van de respectie Provincien tot noch toe niet alleen teghen alle ghewelden ende machinatien van den algemeynen vyant beschermt, maer door de sonderlinghe ghenade Godes, gemelten onsen vyant, oock redoutabel gheworden is.

De Combinatie van de vooren ghemelte verscheyden *Oost-Indische Compagnien*, heeft den Handel ende Traffique van de gemelte Compagnie niet alleen tot groote eere ende reputatie van desen Staet doen bevestighen, maer oock boven 'tbemachtighen van alle des *Conincx van Spanien* principale Casteelen, ende Forten

ten in die Quartieren, noch soodanige groote voordeelen ende profijten aen de Finantien van desen Staedt particulier, als de goede Ingesetenen in't generael aen ghebrocht, als kennelijk zy.

De Combinatie van de voorsz. *Nederlandse Oost-Indische*, met de *Engelse Oost-Indische Compagnie* (welcke in den Iare 1620, door de Ghedeputeerde vande Conincklijke Majesteit van groot Brittanien ende desen Staet, alleen in gedeelte van handel ende defentie ten besten van beyde de Compagnien is besloten gheweest) heeft niet alleen de sware geresene onluste, ende doemaels dreygende Oorloge tusschen de Natien in die Quartieren geassopieert, ende bevredicht, maer door hare ghecombineerde machtige Oorlogh Schepen, de Spaensche Machten inde Bayen ende Havenen vande Eylanden *Manilhas*, de kusten van *Mossambijcke*, *Goa*, als andere plaetsen, eenighe Iaren soo besloten gehouden, dat, by aldien de *Engelse Compagnie*, volgens de Tractaten hadden ghecontinueert, daer en ware al voor lange gheen *Castiliaense Macht* in eenige Oost-Indische Quartieren bekend gheweest.

De Combinatie vande Handelaers op de kuste van *Africa*, ende verscheyden Quartieren van *West-Indien* uyt dese Landen, is beswaerlijck uyt te vinden, ende als vooren niet voor den Iare 1623 (met het oprechten van de jeghenwoordighe Vereenichde *West-Indische Compagnie*) te weghe ghebracht, zijnde tot een wonder, ja, als een miraeckel van Godt Almachtich, door den *Coninck van Spanen* selver onwetende bevordert, alsoo de veel-jarige Disputen die verscheyden Steden, nopende 't behouden vande vrye Soutvaert, van tijdt tot tijdt moveerden; ende 't sluyten vande Compagnie alleen wederhielden, door 't bouwen van 't Spaense Casteel aen de Zoutpanne van *Púnco del Rey*, ende 't nemen van diverse Nederlantsche Zoutschepen daer ontrent: Midtsgaders, het tyranniseeren van het Zeevolck, alle de voorsz. pretentien ende gemoveerde Disputen hebben doen cesseeren, ende 't sluyten vande ghemelde Compagnie bevordert.

Sulcx dat den *Co: van Spanien* vermeynende het oprechten van de voorz. Compagnie gheheel in slaep ghewiecht, mitfgaders het Zout halen voor de Nederlanderen belet, ende haer de occasien van de West-Indische Quartieren meer te bevaeren, gheheel benomen was, contrarie de *West-Indische Compagnie*, als vooren, tot sijn schade bevordert heeft.

Waer op onder de inghesetenen van desen Staedt, soo hooge als laghe standts personen foodanighen yver tot bevorderinghe van de Compagnie is ontsaen, dat in korte tijt stijff *seven Mil-lioenen guldens* sijn ingheteeckent, ende by de merendeel meer op insichten van bevorderinghe onses al ghemeynen Vaderlandts welstant, als haer eyghen voordeels, gheschiet is.

De Registers wijsent uyt, dat onder anderen seer vele Publijc-que Armhuysen, Weduwen, Weesen, ja, Dienstboden selver van hare kleyne middelen, in de ghemelte Compagnie hebben ghecontribueert ende opghecoffert: welcke Godt Almachtich door rijcke Conquesten, ende groote verdestruerde machten van onsen alghemeynen vyandt, foodanich gheseghent heeft, dat die Compagnie hebbende ten beginne niet een voer eyghen Lants, ende moetende teghen ysere Landen en Casteelen van Spanien aengaen, tot foodanighen vermoghen ghekomen sijn, datse t'sedert haren voorz. aenvangh des laers 1623, tot 36, hebben geequipeert, ende naer *Brasijl, West-Indien*, ende de *Custe van Asitica* affghesonden 732 Schepen van 5. 4. 3. 2, ende weynich minder als 100. lasten groot, waer van by de Compagnie selver over de 100 stucks nieuw sijn ghebout.

Sijnde de ghemelte Schepen in voorz. tijt van dertien jaren, van dertich tot over de hondert stucks, laerlijcx in Vloten gheequipeert, ende yder Vloot met omtrent 3000 tot 12000 koppen, soo Soldaten als Bootsgesellen, bemant van metale als ysere Stucken, ende andere Ammunitien, Provisien, so machtich ende
rijck

rijk voorzien gheweest, dat de Compagnien alle dese navale Macht (met betalinghe vande Maent-Gelden) over de 32 Millioenen Guldens ghekost heeft, behalven 't gheene datse in verscheyden hare Conquesten, aen Fortificatien, Soldyen, als montkosten voor de Militie, ende alle andere Treyns-volck te Water ende te Lande aldaer ghedraghen hebben.

Ghelijck mede aen onderhout ende reparatie van Schepen: *Item*, aen alderhande Guarnisoens onkosten, Ammunitionen, &c.

Als oock hier te Lande van Provisie, Interesten, ende alderhande loopende Lasten, 't welck ghesamentlijk tot dien tijdt noch vele Millioenen aenlanghen, ende in ghevolghe tot nu toe boven de voorighe noch vele meerder Millioenen bedragen sullen, ghelijck *V Ed: Gro: Mo:* (des noodich) oock verder sal kunnen worden aen ghewesen.

Alle dese groote lasten dan te samen inlandich ende aflandich gheconfidereert, Midtsgaders, dat de selve uyt het Capitael van omtrent seven Millioenen (by de Participanten eerst ingheteeckent) door Godes segheninghe, sijn kunnen ghedraghen, ende de alder-grootste gedeelten over de Ingefetenen van desen Staet van tijdt tot tijdt ghedistribueert gheworden: Believen *V Ed: Gro: Mo:* te confidereeren, wat grooten aff-breuck den *Con: van Spanien* door de *West-Indische Compagnie* gheschiet, ende desen Staedt ten profijte aen ghebrocht is, ghelijck nader sal werden ghededuceert.

Niet minder als 600 Schepen ende Barcquen (daer onder eenighe sware Gallioenen ende vele groote Schepen) sijn gem: *Co: van Spanien* in verscheyden plaetsen tot dato door dese Compagnie affghenomen, verbrant, ende in den gront gheschoten, waer door sijne navale machten niet alleen ten hoochsten verswackt, maer de groote Renomee van sijne onwinbare Gallioenen in soodanige kleynachtigen gebracht, dat de selve niet meer geschroomt worden te aborderen ende aente tasten.

By welck verlies van Schepen, ghevoecht de groote Schatten van Goudt, Silver, ende Rijke Coopman-schappen die den gem: Co: door de Compagnie affgenomen, ende in desen Staet aengebracht sijn.

Item, verscheyden Gallioenen, als andere groote ende kleyne Schepen die met haere kostelijcke ladinghen soo in den gront gheschoten, verbrandt, als andersints verdestrueert sijn.

Ghelijck mede de groote Schatten die gem: Co: ende sijne Onderdanen, in verscheyden geconquesteerde plaetsen te Lande sijn affgenomen ende verdestrueert; Mitsgaders, 't geen hy door de conquesten van *Brajsjl*, de Custe van *Africa*, ende andere Landen, in sijne Finantien komt te missen, welck over desestich hondert duysent Guldens Jaerlijcks kunnen berekent worden.

Item, de Excessive groote kosten ende lasten die gemelten Co: door uytrustinghe van verscheyden machtighe Vloten soo om de conquesten van *Brajsjl* te recupereren, als sijne rijke Vloten uyt de *West-Indien* in verseeckeringe over te krijgen, van tijt tot tijt ghesupporteert heeft, ende veel Millioenen aenlanghen.

Hebbende gemelten Coninck sich op alle sijne groote secoursen ende Convoyen noch sulcx niet derven vertrouwen, oft heeft (door de vrees) präzise ordere ghegheven, dat de overkomende Silver, ende andere Vloten, haergewoonelijcke tijden ende saysoenen van vertreck souden veranderen, om de perijckelen van de op-passende *West-Indische Vloten* t'ontgaen, waer door in den Iare 1632 een seer kostelijcke Vlote ten meerendeel verlooren, ende in de volghende Iaren 1638 ende 40, niet overghekomen sijn.

Soo blijkt dan onwederspreeckelijck, dat den Staet ende Regeeringhe van 't Landt, door de gemelte *West-Indische Compagnie*, tot dato erlanght het ben, sulcx als de selve (in 't oprechten ende ver-

verleenen van't Oetroy altijt hebben te ghemoet gefien, nament-
 lijk, den grooten af-breuck vanden algemeynen vyandt, den *Coninck van Spanien*, ende de voordeelen voor de goede Ingefeten
 defter Landen, de welcke (door Godes mildt-rijcken zegen) foodanich uyt gewonnen ende toe ghevloeyt fijn, dat den *Coninck van Spanien* door de Wapenen vande *West-Indifche Compagnie*, in die Quartieren van *West-Indien*, *Brasijl*, als de *Cufte van Africa*, te Water ende te Lande, foo veel te doen ghegeven is, dat hy daer door geen foodanigen Machten noch Oorlogs ghewelt teghen defen Staet hier te Lande, als andere Princen van't Christenrijk, heeft kunnen te weghe brengen, ghelijck hy anderfints wel soude hebben gedaen, alfoo bewefen kan werden de voorfz. Compagnie op eenen tijdt over de 24000 Man in haeren dienft ghebruyckt, in kost als gagien onderhouden, ende onder anderen in't Jaer 1629. hondert ende twee Schepen, als jachten, hier te Lande geequipeert, ende naer de voorfz. quartieren met over de 12000 Soldaten als Bootsfellen, gemant tegenden *Coninck van Spanien*, heeft affghesonden.

Sijnde de *Ooft-Indifche Compagnie* oock in't bysonder door de Wapenen van de gem: *West-Indifche Compagnie* gheen kleyne voordeelen toeghekomen, alfoo den *Coninck van Spanien* fich t'sedert 't oprechten van de *West-Indifche Compagnie* altijdt meer aen de bescherminghe van *West-Indien*, *Brasijl*, de *Cufte van Africa*, ende fijne Rijcke Silver Vloten, als aen de *Ooft-Indifche Landen*, ende handel, heeft laten gelegen fijn; gelijk blijft dat gem: Co: t'sedert 't Jaer 1623 gheen Subfidien noch Machten van Confideratien naer *Ooft-Indien* heeft konnen affenden on aengefien by vele gheintercipieerde *Portugijfe*; ende *Spaenfche* Brieven uyt *Goa*, *Cochin*, *Malacca*, *Maccaou*, als de Eylanden *Manilas* ghe-noechfaem ghebleecken is, hoe ernstich fy aen den gemelten *Coninck*, ende fijne principale Ministers van Staedt, over haren bevonden staedt, gefchreven ende om adffistentie verfocht hebben,

daer op 't sedert ghemelten Iare 1623 gheen grooter assistentie ghevolcht is, als die inden Iare 1629, onder den Graeve van *Linbæres*, gaende voor Vice-Roy na Indiën, is ghesonden gheweest, bestaen hebbende in twee Caraacquen, a 5 a 6 Gallioentjens, welcke te samen niet over de 2200 man bemandt waren. Sulckx dat den Staedt van den *Continck van Spanien*, in *Oost-Indien* sich ten principalen meest op haer eyghen Inlandsche machten ende vermoghen, heeft moeten maintineeren: waer door de *Oost-Indische Compagnie*, naer datse van de *Engelsche*, als *Javaansche Oorloghen* ontlast waren, de handen ruymmer ende liberder hebben ghecreghen om niet alleen haren handel in die Quartieren van *Zuratte*, *Persia*, de Kust van *Choormandel*, ja, op de Kusten van *India* ontrent *Goa* ende *China* selver te extendeeren; maer in ghevolgh van tijdt ende loop van saecken, de *Strate van Malacca*, ende de *Baye van Goa* sulckx beset te houden, dat soo wel den Inlandtschen Portugeeschen handel, als den handel tusschen *Poortugael* ende de *India*, ten meerendeel aen de *Oost-Indische Compagnie* toe ghekomen, ende met de conquesten van *Malacca*, als *Tuncto de Gale* ende *Negombo*; op 't *Eylant van Ceylon* meer ende meer souden bevesticht gheworden sijn, soo de veranderinghe van *Poortugael* teghen *Spanien*, niet en waere voorghefallen: connende by alle ervaren Persoonen dan wel affghemeten worden, dat, soo den *Continck van Spanien* door de *West-Indische Compagnie* in sijne voor-ghemelte na der ghelegghen Landen, soo swaer niet en ware beoorloocht gheweest, ofte en soude sijne *Oost-Indien* meerder Secoursen toe ghehouden, ende de progressen van de *Oost-Indische Compagnie* aldaer niet alleen ghestut, maer met andere machtighe *Oost-Indische Princen* (daer van diverse met ditto Compagnie in openbaren Oorloghe waren) sulcks gheadfisteert hebben dat ditto Compagnie immers naer menschelijck begriip, in soodanighe goede ghelegentheden ende postuyre niet soude ghecomen sijn,

als

als sy haer door (Godes ghenade) hare eyghen middelen , de goede Subsidien van 't Landt, ende de ghevolchde *West-Indische* Oo loghen teghen den *Coninck van Spanien* teghenwoordich bevinden.

Boven alle, 'twelcke *V Ed: Gr: Mo:* oock believente considereren, het groot ghetal van Zeevolck, Soldaten, ende vele ervaren *O*fficieren, die tot reputatie ende welstant van desen Staet door de *West-Indische Compagnie* sijn aenghequeect, ende by verscheyden occasien, principalijk ten tijde den vyant op de *Veluwe* was, beneffens leeninghe van goede sommen van penningen ten dienste van 't Landt laten ghebruycken heeft.

Hoedanighen voordeelen de Inghesetenen van desen Staede uyt de voorsz. *West-Indische Compagnie* oock ontsaen ende toegescomen sijn, kan eerstelijck affghemeten worden uyt de groote Schatten van Goudt ende Silver, welke door de *West-Indische Compagnie* soo van den *Coninck van Spanien* gheconquesteert, als op de *Kusten van Africa* genegocieert ende effectivelijk in dese Landen aenghebracht, sijn alle de selve veele Millioenen bedraghende, sijn by afgifte vande Participanten voldoeninghe van gerechtigheden aen 't Landt. Sijn *Hoogheyt den Prince van Orangien*, betalinghe van Equipagen, Maentgelden, Ammonitiën, Provisions, ende andere lasten, door de eerste, tweede, ende derde handt, aende ghemelte Inghesetenen ghedistribueert, ende tot den handel als Oorloghe door de voorsz. *West-Indische Compagnie* niet als seer weynich daer teghen wederom uytghevoert. Believende *V Ed: Gro: Mo:* op 't vorige te considereren, dat door 't inbrenghen van de ghemelte Schatten, de Inghesetenen van desen Staet niet alleen sijn verrijckt ende machtiger geworden, de gemeene kosten van te supporteren, maer de *Oost-Indische Compagnie* oock daer door te beter middelen sijn toe gekomen, omme haer ghere-

gherequireerde contanten van Goudt ende Silver, tot nootwendighe mainctenue van haren handel te hebben kunnen erlangen ende uyt voeren, alsoo (naer veler opinien) onses Staets gheleghentheynt niet soude kunnen lijdén, dat de *Oost-Indische Compagnie* laerlijcx continueren souden soo vele Contanten naer *Indien* te sendén, als nu eenighe laren gheschiet is, wanneer door de *West-Indische Compagnie*, van de andere sijde wederom geen merckelijke pertyen Goudt ende Silver wierden aenghebracht; te meer alle de retouren van *Oost-Indien*, uyt genomen eenighe ghesteenten, in consumptie Waren ende Coopmanschappen bestaen.

Ten anderen, werden alle de retouren welck de *West-Indische Compagnie* van de *Cust van Africa* bekomen in Goudt, Oliphants-tanden, Greynen, als, Coper, &c. bestaen, ghelijck mede den importanten op koop vande Slaven in *Angola*, als oock de Capitale handelinghe vande Suyckeren, Hout, &c. in *Brasijl* (ten meerendeel) met Nederlandtse Manufacturen, eenighe Spaense Wijnen, Brandewijnen, Olyen, ghedreven ende op ghekocht.

Tzedert den aenvangh van 't Oñroy, heeft de gemelte Custe van *Africa* alleen aen de Compagnie stijff 20 Millioenen Guldens retouren in voorsz. Goudt, Huyden, &c. uyt geleverd, connende *V Ed: Gro: Mo:* die van de andere plaetsen (par faulte van by-hebbende papieren) niet werden voorghestelt, maer wel verseeckeren, dat vele Millioenen aen langhen: waer uyt *V Ed: Gro: Mo:* kunnen affmeten wat importancie Manufacturen uyt desen Staet tot bevorderinghe van soodanighe retouren ghetrocken, Midtsgaders, hoe veel Neeringen in 't generael onder de Inghefeten daer door bevordert sijn.

De *West-Indische Compagnie* dan, door Godes segheninge, den *Coninck van Spanien* soo veel merckelijke aff-breucken ten welstant van desen Staet ghedaen, ende soo grooten rijckdommen als welvaren aen de Ingefeten toe ghebracht, ende veroorsaect heb-

hebbende, ghelijck sulcx by verscheyden Resolutien ende Brieven van de *Ho: Mo: Heeren Staten Generael* met eerlijcke ende lofselijke Titulenghedacht is. Believen *V Ed: Gro: Mo:* by hare Hooghe Sorchfuldighe Wijsheyt te considereren, dat de gem: Compagnien, door al te grooten swaren lasten vande Oorlogen (uyt grooten yver tot bevorderinghe van 't Gemeene Beste gedraghen) in soodanighen onghelegentheden gheraect is, datse sonder subsidien vande Regeeringhe, ofte eenighe andere middelen, de vruchten van haer rijke gheconquesteerde Landen, niet en kunnen in-wachten, om hare generale continueerende sware lasten te vervallen, veel min teghen den *Coninck van Spanien* yets notabels te attenteeren, hoe redelijck ende rechtmatich gheaffisteert ende gheholpen worden, als de mainctenue vande selve ten ghemeen en welstandt van onsen Staet, ende afbreuck van den *Coninck van Spanien* ten hoogsten vereyscht.

Door een sonderlinghe beschickinghe Godes, schijnt by *V Ed: Gro: Mo:* dat in dese ghelegentheyt ende opportuniteyt van tijdt in consideratie ghekomen is, om met 't uytgaen van 't Oost-Indische Ootroy, ende aenstaende expireren van 't West-Indische Ootroy, te ghedencken, ofte dese twee considerable Compagnien tot gheen eene soude kunnen werden gecombineert, ende t'samen ghevoecht.

Welckers *V Ed: Gro: Mo:* goede Intentie cenichsints ruchtbaer gheworden sijnde, wert (als vooren) van vele ervarene oprechte Lieff-hebbers totten welstandt onses Vaderlants, gheoordeelt, Dat de Combinatie vande ghemelde *Oost ende West-Indische Compagnie* niet alleen tot bevorderinghe van *Godes Eere*, voort-plantinghe vande *Ware Christelijcke Religie*, welstandt van onsen *Staet*, ende de goede Ingheseten en der selver in 't generael, maer oock tot bysonder profijt van de reciproque Particpanten der gem: Compagnie, soude strecken: want, *Voor eerst*,

Den *Co: van Spanien*, door experientie van vele laren onder-vonden hebbende wat inestimable groote schaden en afbreucken

hem yder van de Gem: Comp: soo in sijne Oost als West-Indische Conquesten sijn aenghedaen, sal door een Combinatie van die twee Comp: niet weynich beducht blijven, datse hem sijne *Peruaensche* ende *Nova Spaengische* Rijkdommen, sijnde de senuwen van sijnen Staedt, soodanich sullen kunnen infesteeren, dat hy niet alleen van sijne Monarchale Maximes sal moeten desistieren, maer selver aen de behoudenisse van sijne Castilliaense ende overghebleven Rijken, ghenoech te bedencken hebben; sijnde Gem: Comp: alreede de subjecten ende plaetsen, waer op hy de Titulen van Dominateur in *Asia* ende *Africa* ghevoert heeft, door dese Gem: Comp: ende de veranderinghe van *Portugael* sulcx benomen, dat hem in beyde die ghedeelten niet als de Eylanden van *Manilhas*, ende eenighe weynighe Fortes in de *Molucas* sijn resterende; in voeghen gem: Comp: buyten de Spaense Zee niet als sijne Rijke *Americaensche* Landen ende Handelinghe sijn overghebleven.

De voorz. Forces in de *Molucas* salmen met de eerste verwachtende Schepen uy *Oost-Indien* wel licht verstaen, dat by de *Oost-Indische Compagnie* veroverd, ofte doorgebreck van secoursen uyt de *Manilhas*, by de *Castillanen* selver, verlaten sijn.

Ende is haer Staet in de Eylanden *Manilhas*, door faulte van jaerlijcke assistentiev van Schepen, Volck, ende Contanten (die hun uyt *Nova Spanien* tot maintenuue van die Eylanden, en den handel met de *Chineesen*, moeten worden toe gesonden) alreede soo uyt ghedroocht, dat haere overghebleven macht, lichtelijck waerte dempen, ende den gheheelen *Archipelago* van *St. Lasaro*; van alle *Castillaense* macht soodanich te suyveren, dat gem: *Coninck van Spanien* niet een eenighe plaetse ofte jurisdictie by Oosten de *Cabo de Bonne Esperance* soude blijven besitten; in voeghen dat alle de macht ende vermogen 'twelck dese *Oost* ende *West-Indische Compagnien* (boven tghenesy tot maintenuue ende Progres van haren handel noodich hebben) volkomentlijck teghen den *Coninck*

Coninck van Spānien in Peru en Nova Spania soude kunnen ghebruycken, ende soo wel uy *Oost-Indien* in de Zuyt Zee, als van dese Landen, ofte uy *Brasijl* in de Noort Zee bequamelijck ende secretelijck alsvoor desen, geschieden kan. In de een en d'andere Zee can op sijne Silver ende andere Vloten ghestadich soo ghepast worden, dat de selve meer by gheluck, als door seeckerheyt sullen escapperen; sijnde kennelijck, dat des Conincks navale machten in de Zuyt Zee, noyt tegen de kleyne gehouden machten van desen Staedt, te Water noch te Lande heeft kunnen bestaen, hoe bequamelijck dan de Vlooten, die Iaerlijcks het Silver, Goudt, ende andere Coopmanschappen van *Lima* naer *Panama* brenghen, ende oock langs die Custen tot *Chilij*, handelen, sullen te attrapperen sijn, sal by de ervarenen kunnen worden gheoordeelt.

Tis door Godes ghenade te verhoopen, dat den *Generael Brouwer* alreede een goet Fondament, ende vaste Rendelvous plaetse in de Zuyt Zee sal geoccupeert, mitsgaders een goede alliantie van handel ende Vrientschap mette *Chiliesen* ghestipuleert hebben, ende in faulte sullen de Compagnien (gecombineert sijnde) geen middelen ontbreecken, om alle 'tselve (met Godes hulpe) te erlangen, ende metter tijt te bevorderen, dat verscheiden verdruckt ende in een slavise servitude ghehouden werden, wederom tot de ghedachtenisse van hare oude vryheden werden opghewerckt, ende door hulpe van de Nederlandtse Wapenen tot haren ouden vryen Staedt ghereduceert werden.

De Millioenen sielen die de Spaniaerden soo wreedelijck in alle die quartieren hebben vermoort ende omghebracht, roepen de Regeringe van desen Staet endegem: Compagnien aen, datse haer over hare overgebleven nacomelinghen willen ontfermen, ende van de tyrannijque Spaniaerden verlossen, eer datse gheheel worden verdelcht ende uyt geroyt: te meer, Godt Almachtich haer daer toe de macht ende middelen in de hant geeft.

De *Chilefen*, ende andere Natien in verfcheyden quartieren van *America*, verlanghen niet minder van't Spaensche jock, als die van *Catalonia* en *Poortugael*, ontlafte te fijn, ende ghebreekt alleen datter middelen werden in't werck ghestelt om de faecke daer toe te beleyden.

Veele andere importante aenflaghen ende exploicten fijn tegen Gem: *Coninck van Spanien* te Water als te Lande in verfcheyden quartieren in't werck, daer toe oock geen goede kenniffen ende ervarentheden en ontbreecken, maer voor als noch niet geraden de felve de publijcque Penné te vertrouwen.

De *West-Indifche Compagnie* alleen, foude de couragie, yver, ende macht om alle 'tivorighe te bevorderen, niet ontbroocken hebben, soo het den Almogenden Godt belieft hadde verfcheyden hare exploicten te fegenen, die (Godt betert) misluct fijn, ende de Compagnie nu als te vooren door al te grooten yver tot bevorderinghe van het ghemeene beste in den befwaerden Staedt ghebracht heeft, daerfe haer in bevinden, en by de Regieringhe van desen Staedt door verfcheyden middelen wel konnen gheholpen worden, wanneer fy by dese tijts Regieringhe maer soo waerdigen noodtwendige voester-kinderen voor den Staer, als die van de *Ooft-Indifche Compagnie* ten tyde van hare onder-jarighe onvermogheden, werden aengefien ende gheeftimeert.

De voorfz. Compagnien fullen door dese Combinatie niet alleen in haren generalen Staedt te meer verfeeckert, van feer veele fware lasten verlicht, door redreffen in haren handel de profijten vermeerdert, maer deur becomen eivarentheyt oock alle mefusen foodanich konnen gheredrefseert ende wegh genomen worden, dat de Participanten in toecomende, soo wanneer dese Compagnie door eivarene yverighe getrouwe Bewint-hebberen komt gneregeert te worden, met Godes hulpe vry meerder profijten als voor desen, te verwachten hebben, de eere, ontfach,
ende

ende reputatie van desen Staet soude hier door oock niet alleen buyten beswaringhe van der selver finantien bevordert, maer by eenighe onverwachte incidenten ende onghelegghentheden te meerder machende middelen by de handt hebben, om overcomende swaricheden te stuyten.

Den handel op de Custe van *Africa*, te weten, van *Cabo verde* tot *Cabo de Bona Esperance* toe, sal op de helft van de kosten ende lasten kunnen ghedresseert, ende met eenen te ghelijck de profijten oock merckelijcken vermeerderd werden, Principalijs, soo dien handel aen devoorsz. Compagnie alleen wert overghebracht, ghelijck seer wel gheschieden, ende met Godes hulpe, volghen sal. Den handel in Slaven eenmael in *Angola* als andere plaetsen, op een goede vaste ordre gestabileert, ende veele sware onnoodighe lasten besneden sijnde, sullen metter tijdt aen de Compagnie de Vruchten ende Profijten toe bringen, die kennelijck sijn, dat de Croone ende ingheseten van *Toortugael* daer van hebben ghenoten: gheheel de voorsz. Custen sijn Volckrijck, die soo langhs soo meer tot de civiljheydt van kleederen, verscheyden utensilen in hare Huyshoudinghe, als cirate ende andersints ghebracht werden, waer door den sleet van veele *Nederlantse* Manufacturen toe nemen, ende consequentelijck onder anderen de quantiteyt van Goudt oock doen vermeerderen sal, principalijc als de particulariteyten, die onder desen handel noch in swanck gaen, werden wech ghenomen.

Van't voorsz. Goudt, Oliphants-tanden, ende Coper, souden tot handel van *Oost-Indien* soo veel kunnen gheemployeert, ende by twee ofte meer Scheepen en passiant derwaerts mede ghenomen werden, als tot den ghemelten handel aldaer werdt vereyscht.

De groote vruchtbare geconquesteerde Landen in *Brasijl*, oock door onse als andere Natien, ende met Swarten in *Angola*, *Guinea*, &c. van tijdt tot tijdt ghepeupleert.

De culture der Landen tot alderhande Lijsf-tochten, Suyckeren, ende andere Vruchten, die daer rijckelijck konnen gewonnen worden, bevordert, ende alderhande Vee aenghequeect werdende.

Item, de fware onverdraghelijcke lasten befneiden, ende de Militie ende alle andere in dienst wefende Perfoonen, eenmael naer vele goede ordenen in *Ooft-Indien* gheredrefleert sijnde.

Midtfgaders, den handel in 't generael van vele particulariteyten, menepolien, ende difordere ghesuyvert, de Inkomsten van Landen, Tollen, Recogniten, &c. behoorlijck verpacht, inghevordert, ende generale mefnagie, met aff-schaffinghe van alle onnoodighe lasten daer, als hier te Lande, bevoordert wordende, salmen bevinden, dat niet alleen de gherequireerde lasten sullen konnen ghesupporteert, maer tot uytdeelinghe voor de Parricipanten een goet stuck Gelts over ghewonnen werden, principelijck soo wanneer de Suyckeren, Sappanghout van *Ooft-Indien* te brenghen, werden affgheschaft, en gheen andere Suyckeren als uyt 't *Nederlandfche Braslien* in desen Staedt in te brenghen, verboden wert, ghelijck reverentelijck versocht ende vastelijck vertrouwt wort: alsoo daer by niet als vele duysenden, verre affgheleghene Heydenen gevoedet, ende de Onderfaten van desen Staedt, soo in *Brasli* als hier te Lande, 't broodt uyt den mont ontrocken: Midtfgaders, het Silver van desen Staedt daer toe gheemployeert wort, behalven noch dat de voorfz. Coopmanschappen gemelte Compagnie meer schade als profijt toe brenghen, *V Ed: Gro: Mo:* in allen ghevalle daer toe ordre stellen sullen.

Inghelijcx den *Ooft-Indifchen Handel* befneiden, ende soo vele ondienstighe als schade-gevende Coopmanschappen gheexcuseert werdende over te brenghen, salmen bevinden;

Eerflijck, Dat de groote Middelen daer door (als voor) vele Heyde-

Heydenen ende Mooren niet alleen onderhouden, maer oock profijt van hier t' huys ghebracht worden, ten besten van de Onderdanen van desen Staedt, ende bevorderinghe van der selver Neeringhen, sullen te bate komen.

Ten anderen, Sullen de extraordinarische sware Equipagien ende groote contante Capitalen, die de *Oost-Indische Compagnie* vele achter-een volghende jaren ghedaen, ende naer *India* ghesonden hebben, beneffens vele naer - sleypende lasten hier door oock soo merckelijck kunnen besneden worden, dat daer door, ende 't wel-benificieren van gheraisonneerde over-brenghende retouren, de profijten in't ghegenerael merckelijck sullen vermeerderen, en middelen gheven om boven de lasten de Participanten goede uytdeelinghe te doen; sijnde de opinie van vele ervarene Persoonen altyt gheweest, dat op een *Oost-Indische Retour* van 20 a 2500 per guldens in koops, soo veel als op een *Retour* van 25 a 30 Tonnen Gouts in koops konde gheprofiteert worden, boven dat den handel hier te Lande in beter ordere soude ghedreven worden.

Soo V Ed : Gro : Mo : uyt voorighe ende andere consideratien de Combinatien van dese twee Compagnie dan dienstich ende gheraden vinden, staet alleen te considereren by wat middelen dese Combinatie ende by-een-vouginghe der respectieve Participanten Capitalen bequamelijckst sullen kunnen werden uytgehvonden.

Daer op te confidereeren staet, dat de differentie van de *Oost-Indische* teghen de *West-Indische Capitalen*, op soodanighen subtielen Balance niet kunnen noch behooren ghewoghen te worden, als onversadeliicke begeerlijckheden van eenighe particulieren de selve wel sullen trachten te brenghen, ende noch daer en boven door besondere speculatien van Interesten, ende andersints, dese soo dienstigen saecke voor den Staet door alle middelen

len trachten teghen te streven : doch wert vertro ut de hooghe forghfuldighe Wijsheyt van *V Ed: Gro: Mo:* onder anderen in confideratie sullen nemen.

De *Oost-Indische Compagnie* in onvermogen den Staet ende gelegentheyt gheweest sijnde als de *West-Indische Compagnie* nu is, door Godes ghenade ende treffelijcke assistentie die haer de Regeeringhe ghedaen heeft, is staende ghebleven, ende rzesert het oprechten vande *West-Indische Compagnie* van tijdt tot tijdt in progressiven, ende de *West-Indische Compagnie* contrarie in de onghelaghentheden ghekomen sijn, daer de *Oost-Indische Compagnie* als vooren in gheweest is.

Werdende niet te min vertrou de *West-Indische Participanten* soo couragieusen yver totten welstant onses gemeenen *Vaderlants*, sullen behouden hebben, dat, onaenghesien sy boven haer eerste ingheleyde Capitalen, noch soo merckelijcke verhooginghen ten verscheyden tijden ghedaen hebben; evenwel sullen te bewegen sijn om noch andermael goede sommen, tot bevordering van soo heylsamen werck, te contribueren. Ende dewijl door communicatien, ofte wederzijts Commissarissen uyt de respectie Compagnien voor *V Ed: Gro: Mo:* te doen compareeren dese importante saecke voorts sal bevordert werden, sullen de Gedeputeerde van de *West-Indische Compagnie* haer altijt bereyt laten vinden, om *V Ed: Gro: Mog:* oock provisioenele voorsslagen ende middelen te verthoonen, soo haest de selve verstaen, dat de Bewinthebberen vande *Oost-Indische Compagnie* sal belast, ende by haer aen ghenomen sijn haere Intention tot dese Combinatie schriftelijck te verklaren, ende voor te stellen sulcx als sy souden mogen pretenderen, hare Participanten (door dese Combinatie) gheinteresseert te sijn, ende door die vande *West-Indische Compagnie* behooren vergoet te worden.

CONSIDERATIEN,
Oberghelevert by de Heeren Bewind-
hebberen van de Oost-Indische Compagnie,

Aen de Edele, Groot - Moghende

HEEREN STATEN
van Hollandt ende West - Vrieslandt ;

Waeromme het vooz de selve Compagnie onmogelijck
ende ondienstich is / om met de West - Indische Compagnie te
treden in handelinghe / om beyde onder een Octrop
ende Societept ghebzacht te worden.

Edele Groot-Moghende Heeren ;

De Bewindthebberen vande Generale Neder-
landtsche Geoctropeerde Oost-Indische Compagnie, in de
Cameren van Hollandt ende West-Vrieslandt / by U. Ed.
Gr. Mo. Ghe deputeerdens / ghelast zijnde / om in dese te-
ghenwoozdige U. Ed. Gr. Mo. Vergaberinghe / schrifte-
lijck ober te gheben / hare redenen / ende consideratien /
waeromme vooz de voorsz. Compagnie onmogelijck /
ende ondienstich wesen soude / met de Gheoctropeerde West-Indische Com-
pagnie te treden in handelinghe / om beyde onder een Octrop / en Societept
ghebzacht te werden.

Hebben niet in ghebrecke willen blijven U. Ed. Gr. Mo. bevelen naer te
komen : ende by desen (omme U. Ed. Gr. Mo. in hare hoorchwichtrighe be-
soigne niet langhe op te houden) sommierlijck te vertoonen.

Dat de saecken van de gherequireerdens in de Oost Indien / naer ver-
loop van ober de 40 jaren / dooz vele scribbelinghen ende teghenspoeden /
met grooten arbejpt / verlies van goetd en bloet (dooz Godes zegghen)
epndelijck ghebzacht zijnde / tot het eerste ooghuemerk van de ghemeyne
Participanten in de voorsz. Compagnie / namentlijck / de Regotie ofte
handel / de welcke dooz de continuerende oorloghen / te vooren ghenoech-
saem onder de voet / en desperact lach.

Sulcx dat sy nu hare Retour-schepen behouden varende / jaerlijcx soo vele koopmanschappen van daer bekomen / als in Europa met profijt verteert konnen werden.

Soo meenen nu de Gerequireerders / dat nu den tijdt vooz hun gebooren is / om in dese lastijcke / nu ghestabilteerde / ende vooz het ghemeen welvaren deser Landen langh verwachtte handelinghe te continueren / sonder haer op eenighe andere insichte / bukten hun limten daer van te laten dverteren. Maer dat hun eenlijck incumbeert goede zorghe te dazghen / omme 't gunt sy met soo veel goet ende bloet gheconquesteert hebben / te moghen behouden.

Ende segghen derhalven / met behooflijcke eerbiedicheyt / dat sy Gerequireerders / niet en zijn ghequalificeert / omme met pemandt in concessie te komen / en voorzlagen te hoozen van een saecke / het geheel welvaren van de gemeyne Participanten in de Compagnie betreffende : omme van de selver Capitalen tot een ander eynde / als die ooriginelijck inghelept zijn / te moghen disponeren / ende met anderen ghemeyn te maerken.

Want gelijk tot alle vereenigingen ofte Societeypen notoirlijck werdt gherequireert / een onderlinghe toestemminghe / ofte bewillinghe van partypen / bukten welcken gheen contract ofte accoordt ghemaect / ofte voltrocken kan worden.

Soo souden alle de Participanten (soo wel uytheemsche / als ingheseten van dese Staet) op soodanighe saecke van ghewichte alhoogen ghehoort moeten werden / ende de Gerequireerders daer toe last geben / omme daer inne te consenteren.

't Welck soo verre van daer is / dat verscheyde notable Participanten / niet alleen van Amsterdam, maer oock in andere Steden meer / alreede verklaren / dat sy tot soodanighe Combinatie / hoe schoon de selve haer oock voozghedazghen / ende opghepzonckt mochte werden / gantsch niet gheneghen zijn / ofte oock eenighe de minste gheneghentheyt daer toe immermeer krijghen sullen : ende waer upt dan oock de onmoghelijckheyt van dien ghenoech begrepen kan worden.

Wt de voorszreven onmoghelijckheyt / volght mede de ondienstighheyt van soodanige Combinatie / daer inne bestaende / dat het Capitael van de Compagnie / 'twelck tot den Oost-Indischen handel gerequireert werdt / soodanich is ghepropotioneert / dat daer van tot gheen ander eynde / als in de negotie pets gheimploeyert kan worden.

Sonder dat hier teghens doet / dat de voorszreven Compagnie haer Capitael soude konnen vergrooten / alsoo vermeerderingh van Capitael haer

haer niet verstercken / maer verswacken soude / want meer Capitaal hebbende / de Participtanten oock meerder souden zijn : ende consequentelijck / omme over meerder Capitaal afgiften te doen / oock meerder ghelddt van nooden wesen soude.

Soo blijkt mede / ende is waerachtich / dat (omme den Oost-Indischen Handel / naer behooren waer te nemen) gheen meerder Capitaal van de Participtanten daer van noode is.

Alsoo nu eenighe jaren naer malkanderen soo veel ende meer Indische Retouren hier te Lande over ghebracht zijn / als in Europa niet profijt ghedibiteert en gheconsumeert konnen werden.

Wil men seggen / dat dooz de combinatie van beyde dese Compagnien / d'Oost-Indische dooz de Oorloghen ende Commerctien / noch meerder profijt souden doen ; daer op dient / dat de Requireerders de Oorloghe (haer vele miljoenen ghekost hebbende) nu moede ende niet gheneghen zijn van haer Capitaal / op iets soo onseker als d'Oorloge zijnde (ghelijck al de weereldt bekent is) te avontueren. Maer (soo veel doenlijck is) in vrede haren handel te blijven possideren.

Ja / houden de Gerequireerders voorszeker / by aldien beyde de Compagnien voornoemt (als sulcx al gheschieden konde) op hoedanige ooghschijnelijcke favorable conditien / 'tselbe oock voorszestelt mochte werden / te samen gecombineert wierden / d'Oost-Indische Compagnie eer lange / niet alleen bukten posture van haren handel in Oost-Indien gheraecken / maer soodanigh van midbelen ende vermoghen verballen soude / dat 'tselbe namaels niet reparabel soude zijn.

Midts welcken de voorszreven Requireerders vertroutwen dat V. Ed. Gr. Mo. siende op de jeghenwoozdighe constitute ende sekerheyt van de Oost-Indische Compagnie / de welcke niet soo vele periculen / verlies van goet ende bloedt / ghebracht is in den standt / daer die nu Godt Loff is / niet en sullen goet binden / de selve eenichsins te verswacken / (ghelijck met sulcke combinatie noodtsaekelijck gheschieden soude) maer haer Oorlogh (ghelijck voorszeden) onder de Directie van de Gerequireerders te continueren.

't Welck sy midts desen van V. Ed. Gr. Mo. seer onderdanichlijck ende ghedienstelijck versoekende zijn / ende dat V. Ed. Gr. Mo. daer toe oock ghelast ende gheauthoriseert moghen werden /

't Welck doende, &c.

ANTWOORDE

Aen d'Ed: Gr: Mog: Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, overghegheven door de Ghecommitteerde Heeren Bewindthebberen van de *West-Indische Compagnie*, op de Consideration by de Heeren Bewindthebberen van de *Oost-Indische Compagnie*, aen de selve Hare Ed: Gr: Mog: overghelevert.

Edele Groot-Mog: Heeren;

DE Ghedeputeerde Bewindthebberen van de *West-Indische Compagnie*, hadden vertrouwt *uwe Ed. Groot-Mog.* by hare overghegheven Deductie, de dienstigheden van een Combinatie der *Oost ende West-Indische Compagnien*, voor den Staet van 't Landt, ende de goede inghesetenen der selver, soodanigh souden aenghenomen hebben, dat *uwe Ed. Groot-Mo.* op de middelen, om dese vereeniginghe, (buyten schade van yders Participanten Capitaal) uyt te vinden, een besoigne souden ghedecerneert ende belast hebben aen te vanghen.

Doch 'theeft *uwe Ed. Groot-Mog.* alvooren beliest, aen de ghemelte Ghedeputeerden te behandighen seeckere Deductie, by de aanwezende Heeren Bewindthebberen van de *Oost-Indische Compagnie*, aen *uwe Ed. Groot-Mog.* ghepresenteert, met ordre de selve te beantwoorden, ende *uwe Ed. Groot-Mog.* noch sulcx verder te remonstreren, als de voorschreven Ghedeputeerden (tot naerder openinghe ende bevorderinghe van saecken) souden gheraden vinden.

Welcken, volghende de ghemelte Ghedeputeerde Bewindthebberen van de *West-Indische Compagnie* aen *uwe Ed. Groot-Mog.* reverentelijk verthoonen, dat het haer verscheyden bedencken gheeft, de Bewindthebberen van de *Oost-Indische Compagnie*, hare voorlz. Deductie aen *uwe Ed. Groot-Mog.* alleen hebben ghepresenteert uyt den name van de selve Compagnie, in de Cameren van Hollandt ende West-Vrieslandt, daer noch-

tans kennelijk is, dat de Camer in Zeelandt een gherecht vierde-part in de ghemelte Compagnie is heriderende, doch dit poinct aen sijn plaetse ende tijdt latende, segghen de voorschreven Ghedeputeerden verder; Dat het haer vreemdt voorkomt, de ghemelte Heeren Bewindthebberen van de Oost-Indische Compagnie, *nwe Ed. Groot-Mog.* hare onghequalificeertheyt, ondiensticheyt, onmoghelijckheyt, ende d'ongheneghentheyt van verscheyden notabele Participanten, tot een Combinatie, soo Intricaet ende absoluyt voorstellen.

Want, voor eerst, kunnen de voorsz. Bewindthebberen, by de Vergaderinghe van de Seventhiene, ende Hooft-participanten in de respectieve Cameren, altydt ter belieften, behoorlijke qualificatie bekomen, om van de Regeringe soodanighe conditien van prolongatie van 't Oestroy, Combinatie met de West-Indische Compagnie, ende sulcx meer aen te hooren, als haer de wel-ghemelte Regeringhe sal believen voor te stellen, komende Uytheemsche Participanten in desen gheensints in consideratie, te meer ghemelte Heeren Bewindthebberen van de Oost-Indische Compagnie kennelijk is, dat haer E: in verscheyden importante ende ghewichtighe saecken (buyten der selver communicatien) wel hebben ghedisponeert.

Werdende by haer E: oock abusivelijk ende ontijdich gheallegeert, dat hare Participanten hoe schoon opgepronckt dese Combinatie oock mochte werden voorghestelt, gheen de minste gheneghentheden daer toe hebben, ofte immermeer krijghen en sullen.

By aldien ghemelte Heeren Oost-Indische Bewindthebberen bevoorens hadden gheconfidereert de Groote Capitalen die de West-Indische Bewindthebberen ende Participanten in de Oost-Indische Compagnie herideren, ende op dese Combinatie noyt gehooit zijn, hare E: souden dir alles beter ghemesnageert, ende soo intricaet niet hebben voorghestelt, ghelijck in tijden ende wijlen naerder sal worden ghededuceert.

Werdende de ondiensticheyt van Combinatie, immers soo ongefondeert, als 'voorighe by haer E: voortgebracht; alsoo de West-Indische Ghedeputeerden verklaren, 'iselve noyt als van ghemelte Heeren Oost-Indische Bewindthebberen, hebben hooren sustineren; maer is contrarie by alle hooghe als laeghe Staats-persoonen, in voorghevalen Discoursen altydt gheoordeelt, de Combinatie van dese twee notable Compagnien, tot groote reputatie ende welstandt van desen Staet, ende de inghesetenen

van dien fouden strecken : Midtsgaders, dat den voortganck ten hooghten re wenschen ware, als daer toe maer bequame middelen konden werden uytghevonden.

'tIs kennelijk ende onwedspreeckelijk, dat door 't combineren van de verscheiden Oost-Indische Compagnien in den jare 1602, dien handel door Godes ghenade, is ghepreserveert, ende by ghevolgh van saecken, in progressiven Staet gebracht.

Het en is de ghemelte Heeren Bewindthebberen oock niet onbewust, dat de Combinatie met de Engelsche Compagnie, de Nederlandtsche Oost-Indische Compagnie, noch schadelijk in haren handel, noch nadeeligh in haren Staet gheweest is.

Konnende haer E: oock niet ontkennen, dat door 't Combineren ende oprechten van de West-Indische Compagnie, aen d'Oost-Indische Compagnie, soodanighe extention van handelinghe, vermeerderinghe van profijten, ende verleeckeringhen van haren Staet zijn toeghekomen, als *uwe Ed. Groot-Mog.* by de Ghedeputeerde West-Indische Bewindthebberen in hare voorighe Deductie is verthoont, ende by de repartitien die d'Oost-Indische Compagnie aen hare Participanten van tijdt tot tijdt ghedaen heeft, ten vollen blijktt.

Want tzedert den aenvangh van't voorfsz. Oost-Indische Ootroy in den jare 1602, tot d'eerste expiratie van't selve 1622, zijn by gemelte Compagnie aen hare Participanten maer ongheweerlijk twee Capitalen uytghe-deelt, daerse ter contrarie (tzedert t'jaer 1623, wanneer de voorfsz. West-Indische Compagnie is opgherecht) tot dese jeghenwoordighe tweede expiratie van't voorfsz. Ootroy, vier hondert vijfen dertich per cento, aen de Participanten hebben gerepartieert, behalven dat de voorfsz. Oost-Indische Capitalen (in ghemelten tijdt) noch van twee, op vier ende een half Capitalen ruym, gheresen zijn; in vougen, dat de ghemelte Heeren Oost-Indische Bewindthebberen, dese Combinatie abusivelijk soo hardt tegensprecken, alsoo gheen exempelen konnen werden voortgebracht, dat desen Staet ofte d'Inghesetenen der selver, door Combinatien van Compagnien, eenighe des-respecten, naerdeelen ofte schaden, sijn toeghekomen.

d'Onmoghelijkheyt van dese Combinatie, werdt (onder correctie) by de ghe-

ghemelte Heeren Oost-Indische Bewindthebberen oock soo abusivelijk als de voorighe Argumenten voortghebracht , want soo langhe haer E: geen interesten voorstellen, die hare Participanten (door een Combinatie) souden komen te lijden, ende gheen weygheringhe van voldoeninghe, ofte diminution by die van de West-Indische Compagnie ghemoveert werden: wat onmogelijckheyt kan dan door d'ongelijckheyt van groote (kleynweerdighe West-Indische) teghen kleynder hoochweerdiger Oost-Indische Capitalen, gheallegeert werden?

Perfisterende de West-Indische Bewindthebberen derhalven voor alsnoch by de Conclusie uwe Ed: Groot Mog: in hare deductien dien aengaende vertoont ;

Dat de Heeren Oost-Indische Bewindthebberen oock allegeeren een vermeerderinghe van Capitael , hun niet verstercken , maer verswacken soude .

Item, dat het waerachtich is totten Oost-Indischen handel geen meerder Capitael soude van noode sijn.

Ghelijk mede datse de oorlogen door de sware kosten moede zijn, ende door de onseckerheyt, daer in niet verder avontuyren willen, &c.

Hier op voughen de West-Indische Bewindthebberen uwe Ed: Groot Mog: tot antwoorde.

Eerstelijck, dat het klaerlijck blijktt, 't Capitael van de Oost-Indische Compagnie van over veel jaren tot nu toe, tot voldoeninghe van de Oost-Indische handel is te kleyn gheweest, alsoo sy in *India*, als hier te Lande, met veele millioenen, *à deposito*, te houden hebben, moeten suppleren, sulcx als sy door haer kleyn Capitael (tot mainctenué van haren handel) te kort quamen .

Vele Indische Natien (Heydenen ende Mooren) zijn door dese sware Interesten, van vijftien, tot vijf en twintich ten hondert in 't jaer bedraghende (ende op haer stoelgjen t'huys ghebracht zijnde) ten hoochsten verrijckt.

Inghelijcks hebben d'Oost-Indische Compagnie hier te Lande langhen
tijdt

tijdt eenighe Millioenen meer *à deposito* ghehadt als alle hare effectien hier te Lande (contant gheestimeert) weerdigh waren, ende alsnoch daer in continueren, ghelijck in Oost-India, apparent, oock noch niet gheheel ontfanghen.

Alle dese Interesten (vele millioenen bedragende) souden de Participanten al te samen ghenooten hebben, by aldien t'Oost-Indisch Capitael totten handel ware bestant, ofte de penninghen alleen van de Participanten op interest ontfanghen, ende voor vreemden (buyten de Compagnie sijnde) gheprefereert gheweest; ghelijck wel reden was.

't Is oock waerachtich, dat d'Oost-Indische Compagnie nu vier a' vijftachteterevolgende jaren, soo vele machtige schepen, veel volck, ammunition, ende alderhande oorloghs gheteedtschappen naer Oost-Indien ghesonden hebben, als sy in vele voorighe jaren (doen de Portugijsen noch machtygh) d'Enghelesche onse navale machten oock niet te wijcken, ende de Compagnie met verscheyden machtighe Indische Princen in oorloghe waren, ghedaen hebben.

De voorsz. jonghste afghesonden Vloten naer Oost-India, hebben jaerlijcx bestaen in ongevaelijck 20 a 25 zeylen, bemandt met omtrent de 300, a 4500 Koppen, (Soldaten als Bootsghesellen) waer van sy jaerlijcx alleen acht a thien schepen met retouren, ende negen hondert, a stijf duyzent Koppen over krijghende, licht af te meten is, wat oorloghen sy tot noch toe, soo teghen Portugijsen, als Indiaensche Natien, hebben ghecontinueert; ende noch niet ophouden, alhoewel meer belastighen als profijten voor de Participanten daer by werden ghevordert, blijkende dan, de Heeren Oost-Indische Bewinthebberen haer vermoeytheyt van oorlogen oock abusivelijck allegeeren; te meer, sy door de onvermoghenthey van de Koninck van Spanjen, ghemaecte alliantie mette Portugijsen, ende andere redenen meer, hare swaere Equipagien, als andere lasten bequamer, als eenighe jaren te vooren, souden hebben konnen besnijden, dese overighe machten souden by een Combinatie, tot ghevoelijcker afbreucken van de Koninck van Spangjen ende meerder profijten voor de Participanten elders konden ghebruyct werden, sonder dat de gedenoteerde Indische retouren in quantiteyt, qualiteyt, noch prijsen daer door souden vermindert ofte beswaert werden, maer contrarie, den handel in't generael, teghen de *Mencas* van de Portugijsen, als andere natien, maer te meer versceekeren, ende de profijten doen vermeerderen.

Konnende de West-Indische Bewindhebberen niet begripen, op wat fundamentele insichten die van de Oost-Indische Compagnie konnen voorstellen, dat sy by een combinatie (op hoedanighe oogen-schijnelycke favorable conditien sulcx oock mochte gheschieden) eer lange buyten postuyre van haren handel in Oost-Indien gheraecken, ende van middelen als vermogen irreparabel vervallen souden.

Want wat veranderinghe can in't beleyden van de Oost-Indischen handel ofte bevorderinghe van de retouren van daer gheimagineert werden, wanneer de requisite, Schepen, Volck, Contanten als Koopmanschappen, Provissien, ammonitien ende andere behoeften (onder goede Beleyders als voor desen) jaerlijcks werden derwaerts ghesonden, ende hare presente middelen daer toe niet en werden vermindert, maer contrarie (buyten belastinghe van hare Participanten) met contante penningen sulx ghestijft, dat den Oost-Indischen handel voortgaende door eyghen Capitael (sonder eenen Stuyver van Mooren ofte Heydenen op interest te behouden) sal konnen ghedirigeert, ende de requisite retouren in meerder seeckerheyt als nu, over ghebracht werden.

Tot de betalingen van de daghelijcke voorvallende West-Indische lasten, als het provideeren van *Brasil*, ende de custe van *Africa*, mette requisite Koopmanschappen, Provissien ende alderhande noodwendigheden, &c. sal het Oost-Indisch Capitael totten handel noodich, oock niet eenen duyts ghevercht, noch beswaert, maer uyt het op te brenghen Capitael by de West-Indische Participanten, alles soodanich konnen versocht ende voldaan werden, dat gheen Comptoiren noch Forten over eenigh ghebreck van Capitael vereyichte Koopmanschappen, Provissien, noch Ammunitionen, redenen sullen hebben te klagen.

Ende sal hier uyt noch verder resultereeren, dat vele inghekropen misbruycken, ontrouwigheden, &c. in Oost-Indien, als *Brasil* ende *Africa*, sullen gheredresseert, ende de generale mesnage soo af-landich, als hier te lande selver soodanich bevordert werden, dat uyt de redressen van de selve, merckelijcke profijten voor de Participanten sullen werden uytgevonden.

Eyndelijck, ghelijck de Heeren Bewindhebberen van de Oost-Indische

Com-

Compagnie in hare voorfz. Deductie tot een befluyt verfoecken, dat uwe *Ed. Groot-Mog.* haer Oëtroÿ onder hare Directie ghelijck voor defen believen te continueren; foo verfoecken de Bewindhebberen van de West-Indifche Compagnie contrarie feer onderdanich ende reverentelijck, dat uwe *Ed. Groot-Mog.* 'telve alnoch believen te furcheren, ende ghemelte Heeren Bewindhebberen belaften, datfe, nopende een befoigne op de voorfz. Combinatie van haerder zijde eenige deputeren, omme met de Ghe-deputeerden van de West-Indifche Compagnie, ende wederzijds Hooft-Participanten, ter presentie van uwe *Ed. Groot-Mog.* in communicatie te komen, op dat uwe *Ed. Groot-Mog.* uyt de mondelinghe conferentien ende debatten mogen oordelen, ofte door dese Combinatie, d'Eere Godes, de voortplantinghe van de ware Chriftelijcke Religie, reputatie ende welstandt van't Vaderlandt in't generael, als 'tproft van de Ingefetenen in't particulier met seeckerder, ende met meerder afbreuck van den Koninck van Spanjen fal werden bevordert, dan of de voorfz. Compagnien (by uyt te vinden midde-len) yder op haer felven bleven continueren.

Het recht ende macht is de Regeringhe van't Landt jeghenwoordich ghe-booren, omme hier inne te disponeren, foo als de felve ten meesten dienfte van haren Staet, ende de goede Ingefetenen (in rechtmaticheyt) fullen bevin-den te behooren.

Alfoo het Ooft-Indifch Oëtroÿ voor de tweedemael gheexpireert, ende t'eyndighen van't West-Indifch Oëtroÿ oock voor de handt is.

In voeghen beyde de Compagnien (by naer) als uytten wesen zijn aen te fien, alfoo: dat het expireren van de Oëtroÿen, het voorrecht van yders handel ende prerogativen, op houden, ende wederom aen de Regeringhe overkomen, (sonder dat yemant van beyden (naer yders expiratie) eenich recht van continuatie te pretenderen heeft, maer foo d'een, by voorigh Oëtroÿ, meer voordeel als d'ander heeft ghenooten, daer vooren hebben de foudanighe de Regeringhe te dancken.

Ende de Regeringe (uyt billicke redenen) staet wederom te confideren, gheen prolongatie van Oëtroÿen vergunt werden, als daer de interefften van den Staet, ende 't welvaren van de Ingefetenen deser Landen, alderbest door bevordert ende voldaan werden.

d'Intresten van den Staet (in desen) bestaen , dat den handel van Oost-Indien , op de culten van *Brasil* , *Africa* , ende alle andere aengheleghen plaetsen vigoreus ghecontinueert verbeteret , ende den alghemeynen vyandt den Koninck van Spanjen , alle middelen ende gheleghentheden om desen Staet te beschadighen (soo veel moghelijk) werden benomen ende Infructueux ghemaect.

Waer toe 'tverenighen van dese twee Notable Compagnien machten ende middelen, bequamer ende stercker zijn, als ghesepareert te continueren, alsoo door ghecombineerde oorloghs machten, beter effecten, als uyt ghesepareerde, te verwachten staen, ende de ghemeene lasten, uyt de ghemeene voordeelen van den handel oock bequamer kunnen ghesupporteert werden.

Zijnde mede considerabel ende notoir, dat, soo Godt almachtich t'eennigher tijdt de wapenen van de Compagnien in de *Indien* van *Castilien* beliefden te zeghenen, den handel, correspondentien ende secoursen met die van de Oost-Indien oock profijtelijker, seeckerder ende onkostelijker, souden kunnen worden ghesecondeert.

Het ontdekken ende stabilatie van den handel in de Zuyder-landen van *Anarabia* (de welke, by aldien annex zijn met de Landen van *Nova Guinea*, als die by Oosten de *Cabo de Bonne Esperance*, ende de Eylanden *Banda* ontdeckt zijn, de grootste ghedeelte van de weereldt maecken soude) konden oock bequamer aenghevanghen ende vervolgt werden.

De rapporten die by *Don Pedro Fernandes de Quier*, ende den Capiteyn *Luis Vaes de Torres* (welke de selve Landen van den 2^{en} tot de 15 graden by Zuyden ontdeckt hebben) aen den Koninck van Spanjen zijn ghedaen, zijn important ende considerabel, alsoo sy d'selve in soo hooghden rijkdom voorstellen, als de beste Landen van beyde de *Indien*, segghende: daer ghesien ende ghevonden te hebben, Goudt, Silver, Peerlen, Peper, Notmuscaten, Ebbenhout, ende andere Waren, ghelijck sulcx door eenen *Don Francisco Biscainho* (mede tot ontdekkinghe van die Landen over veel jaren ghebruyckt gheweest zijnde) werdt gheconfirmeert, in voeghen den interest van den Staet evidentelijk door de Combinatie van twee Compagnien, best te verseckeren is.

Ende werdt 'twelvaren van de Inghesetenen oock meest bevordert, datter vele Participanten met groote als kleyne Capitalen in de beneficien ende profijten van Octroyen werden inghelaten, ende gheweert, dat de bysonderste voordeelen, der selver niet by weynige ende minst behoefte ghe-noten werden.

Item, dat in't senden van de gherequireerde koopmanschappen naer verscheyden quartieren van *Indien*, altijd serieuselyck ghelet ende in achttinghe ghenomen werde, de Manufactuyren van desen Staet, voor andere Uyrheemsche te prefereren; ghelyck mede, dat oock gheene Indiaensche ghemaecte wercken en werden over-gebracht, die de Inlandsche neerin-ghen souden stuyten.

Ghelyck door veele over-ghebrachte Chinesche stuckwercken, ende andere Indische Manufactuyren bevonden werdt, alsoo daer door 'tbroodt uyt den mondt van de Onderdanen van desen Staet benomen, ende d'Indiaensche Heydenen, als Mooren, ('tSilver uyt dese Landen) op haren stoel t'huys ghebracht werdt.

Alle welcke voorighe gheallegerde redenen, de Ghedeputeerde West-Indische Bewindthebberen vertrouwen bestandt sullen zijn, dat uwe *Ed. Groot-Mog.* gheen prolongatie van 't Oost-Indisch Octroy (op den ouden voet) en sullen decerner, maer als vooren besoigne ende onderlinge communicatie, nopende een Combinatie, belasten.

Ghelyck de Ghedeputeerden van de West-Indische Compagnie alnoch oordeelen, sonder prejuditie van yeders Participanten Capitael gheschieden kan.

Twee hondert tonnen Goudts Capitael werden gheoordeelt voor een Oost ende West-Indische ghecombineerde Compagnie bestandt zijn, yeder van de voorschreven Compagnien konnen daer toe hondert tonnen Goudts inbrenghe, by foodanighe rechtmatighe middelen, als by naerder communicatie sal werden aenghewesen.

Ende inghevalle de Regeringhe buyten expectatie, ende wenschen van veele

veele goede Patriotten, mochten goet vinden, de Oetroyen van yeder Compagnie op haer selven te prolongeren ende laten subſiſteren.

Verklaren die van de Weſt-Indiſche Compagnie, dat ſy ſonder ſubſidien, ende vryheden van handel in 't Ooſt-Indiſch Oetroy niet konnen beſtaen, ende ſoo wel als die van de Ooſt-Indiſche Compagnie, onbequaem blijven, om den Koninck van Spanjen eenigen verderen afbreuck te doen, ghe-lijck de Ghedeputeerden haer altijd bereydt ſullen houden uwe *Ed. Groot-Mog.* als de *Hoogh-Mog. Heeren Staten Generael*, ende ſijn *Hoogheyt den Heere Prince van Orangjen*, naerder ſchriſteliſch, ende mondelingh te verhoonen.



NAER-

NAERDERE
CONSIDERATIEN,
By de Heeren Bewindthebberen van de
Oost-Indische Compagnie, aen Hare E: Groot- Mog:
over- gheleverte
OP DE
Antwoorde by de Heeren Bewindthebberen
van de West- Indische Compagnie, aen de selve Hare
Ed: Groot- Mog: over- ghegheven.

Edele Moghende Heeren;

DE Gecommitteerde Bewindtheb-
beren van de Oost- Indische Compagnie,
op gisteren ontfangen hebbende het naer-
der bericht van de West- Indische Compa-
gnie, op Donderdach voorszeden / V: Ed:
Mog: over-behandicht/ segghen als noch
onder behoorzijcke reverentie / ghelijck sy
Saterdach voorszeden oock ghedaen hebben: dat sy achter-
volgende de last van hare p:ncipalen/ persisteren by de re-
denen van onmoghelijckheyt/ ende ondiensticheyt in haren
Gheschifte aen V: Ed: Mog: op den 26 Januarij jongst
overghegheven / sommierlijck ghededuceert / sonder dat sy
uyt de voornoemde Deductie van de West- Indische Compa-
gnie kunnen aen-nemen eenige redenen/ de welcke pemandt
van de Participanten soude kunnen beweghen om van an-
der ghevoelen te zijn.

Der

Verklaren wiiders/ dat het voornoemde hare Geschrifte met vooz-bedachten raedt/ niet alleen in de Cameren van Hollandt ende West-Vriesslandt / hare principalen eenparich ghearresteert/ ende in on veranderlijke resolutie/ principalijk in dit point van de voorszreuen vereeninghe van beyde de Compagnien/ ghenomen is.

Maer dat 'tselbe aen de Camer van Zeelandt mede ghecommuniqueert/ ende aldaer gheapprobeert is. Ghelijck de Ghecommitteerde/ wegen de voorszreven Cameren tegenwoordich alhier/ tot de bebozderinghe van 'c Octrop zijnde/ verklaren/ die hem daer mede confirmeren.

Ende daer upt dan blickende van de last/ de welcke de Gecommitteerden van de Oost-Indische Compagnie, alreede van de respective Cameren hare principalen hebben.

Soo is notoir/ dat een vergaderinge van de seuenthiene/ welcke Gecommitteerden aen de last van hare principalen ghebonden zijn/ desen last niet souden konnen veranderen/ ende midts dien de conbocatie van de selve / op dit point oock onnoodigh soude wesen.

Midts welcken de Ghecommitteerden van de Oost-Indische Compagnie, siende dat die van de West-Indische Compagnie niet ophouden de Regeringhe van 't Landt hier over meer ende meer moepelijck te vallen/ sulen datmen daer van al blaetwe Boeckkens begint upt te gheven.

Soo werden sy/ achtervolghende de voornoemde last van hare principalen / ghenootsaeckt vooz V. Ed. Mog. alhier ronde verklaringhe te doen / dat sy gheen gheneghentheyt hebben/ ofte nimmermeer krijghen sullen/ omme tot soodanighe

danighe Combinatie te verstaen / als de welcke noodsaec-
keliick de ruïne van hare Compagnie mede brenghen
soude.

Ende derhalven reberenteliick versoeckende/ dat V. Ed.
Mog. dese saecke / en incident / op de continuatie van haer
Occrop/ als desperaet gheheel ter zijde stellende / met hare
wijse Advijsen , de ghemelte continuatie ghelieven te helpen
faciliteren / op dat de Compagnie niet langher in onseec-
kerheyt ghhouden werde / tot groote schade van de ghe-
meyne Participanten/ welcke hare Capitalen by langher
wrestel/ noodsaeckeliick sullen komen te lijden /

Welck doende, &c.



